

# HE KUPU WHAKAMARAMA.

No. 3.

NELSON (WHAKATU).  
EDITOR—REV. F. A. BENNETT.

MEI, 1898.

## HE KURA MAORI.

I RUNGA i te aroha o etahi tangata whakapono o te takiwa ki Whakatu ki te ahua o nga tamariki Maori o Whangarae, ara ki to ratou tupu noake i roto i te kuwaretanga i te kore kura hei ako i a ratou ki nga matauranga, i runga ano hoki i te tono mai a nga kaumatua o reira kia whakaarohia he tikanga mo a ratou tamariki, kimihia ana he tikanga e tu ai tetahi kura ki reira.

Kaore te kawanatanga i whakaae ki te whakatu i tetahi kura ki reira, i to ratou ahua wehi kei maumau noaiho ta ratou whakaara i te whare, a kaore e roa ka whakahohatia e nga Maori. Katahi matou ka whakaaro me whakatu tetahi kura ki reira mo tetahi taina iti, kia tirohia ake te kaha o nga tamariki me te tokomaha hoki.

Ko taua kura kua tuwhera. Kua tukuna mai e nga Maori tetahi o o ratou whare hei kuranga mo nga tamariki, kua hanga houtia hoki tetahi atu whare hei nohoanga mo nga Kai-whakaako. Ko nga Kai-whakaako tokorua, he wahine pakeha no Whakatu. Nui atu te aroha o te Pakeha ki tenei tikanga hei painga mo nga Maori. Nga taonga katoa i hiahiaia ai mo to raua whare he mea tuku noamahi e nga pakeha me nga Maori o Whakatu, ara nga tepu, nga nohanga, nga moenga nga whariki, nga taonga katoa mo te kitini, huihui atu ki nga kai, ara he peeke paraoa ta tetahi, he peke huka na etahi, he peeke otimira na etahi. Kati, e kore e taea te whakahua nga mea katoa, engari ko enei hei whakamahara kau ake i te aroha o te pakeha. Kotahi hoki te kau i tukuna mai kia whai miraka ai nga Kai-whakaako, me nga tikaokao hoki kia whiwhi ai ki te heeki.

Katahi te iwi aroha e hoa ma ko te pakeha whakapono. Engari kia kore he whakapono—ae! pakeke ana. No te 30th Maehe ka tuwhera te Kura. Tekau ano nga tamariki i te tuwheratanga inaianei kua tae ki te tekau ma whitu, tera pea e tae ki te rua tekau i enei marama e haere ake nei.

Kia kaha e pa ma ki te kimi tamariki mo

ta koutou kura. Ekore e tubera tonu te kura mo nga tamariki kotahi tekau, engari kia tata atu ano ki te rua tekau, ka tu tonu ai.

Kei nga ahiahi o te Mane, te Wenerei, me te Paraire ka tuwhera te kura mo nga Kaumatua.

Kei te ako nga Kai-whakaako i nga tamariki ki nga matauranga o nga kura, me te tuitui kahu, me te hanga kai, me te tiaki whare pakeha, me nga tikanga o nga Karaipiture me te waiata.

Ko te oranga mo nga Kai-whakaako kaore ano kia whakaritika. Kei te haere noatu raua i runga ano i to raua whakapono. Kei te waiho e raua tenei mahi hei mahi ma raua ki te Ariki. Kua whakarere ake e tetahi o raua taua mahi ako kura i puta mai ai ki a ia nga moni e watu tekau pauna, a tenei te mahi nei, ko te utu mona kaore ano kia kitea.

Kua whakaae te Kawanatanga ki te awhina i taua kura, engari kia kite ratou i te ahua o taua kura i roto i nga marama e toru e wha ranei, hei reira mohiotia ai ta ratou awhina.

Kua whakaae hoki te Kai-tiaki o nga whakatekau o Whakatu ki te awhina i taua Kura. Heoi, ma te kaha tonu o nga tangata ki te manaaki i taua kura ka kitea ai tetahi kura tuturu ki Whangarae.

## “TE PUKAPUKA A MOMONA.”

(Te whakaotinga.)

Tetahi kupu nui ano kei a Taare Anatona no Niu Taaka Amerika he tangata matau ki nga reo onamata, e ki ana ia—He teka te korero a nga Momona e ki nei i whakaaturia mai ki a au te “Pukapuka Koura,” a Momona, he teka ano hoki ta ratou ki, i korerotia e au nga tuihiti o roto a mohiotia iho e au no Ihipa nga reta, he tito katoa enei kupu a ratou. Tenei ke te pono—! haere mai tetahi Momona ki a au, ko Harihi te ingoa he tangata mahi paamu, homai ana he pihi pepa ki toku ringa, hei